

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА
МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ФІНАНСАМИ»**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	28 Публічне управління та адміністрування
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	281 Публічне управління та адміністрування
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Другий (магістерський)
ФАКУЛЬТЕТ	Економічний

Управління публічними фінансами. Робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти економічного факультету за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування, другий (магістерський) рівень вищої освіти. Розробники: Т.В.Сокольська, К. М. Майстренко, Г.В.Джегур. Біла Церква: БНАУ, 2024. 23 с.

Розробники: Т.В.Сокольська, д-р екон.наук, професор
К. М. Майстренко, канд. наук з держ. упр.,
Г.В.Джегур, канд. екон. наук

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри публічного управління, адміністрування та міжнародної економіки (Протокол № 20 від 03.07. 2024 р.)

Завідувач кафедри публічного управління, адміністрування та міжнародної економіки
д-р екон. наук, професор Т.В. Сокольська

Гарант ОП «Публічне управління та адміністрування»
д-р екон. наук, професор Т.В. Сокольська

Схвалено групою зі змісту та якості освіти економічного факультету
(Протокол № 7 від 09.07.2024 р.)

Керівник групи зі змісту та якості освіти економічного факультету
д-р екон. наук, професор І.М. Паска

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. КОМПЕТЕНТНОСТІ	5
4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	6
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ФІНАНСАМИ»	7
6. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	8
7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	9
7.1. Лекції	9
7.2. Практичні заняття	11
7.3. Самостійна робота	12
7.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань	15
8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	18
9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	18
10. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	19
11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	19
12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	21
13 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	21

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2024–2025 навчальний рік, на вивчення дисципліни «Управління публічними фінансами» для денної форми навчання виділено 120 академічних годин (4 кредити ECTS), у т.ч. аудиторних – 48 годин (лекції – 16, практичні заняття – 32), самостійна робота студентів – 72 години.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 4	Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»	Обов'язкова	
Змістових модулів – 2	Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»	<i>Рік підготовки:</i>	
Індивідуальне науково-дослідне завдання відповідно до рекомендованого списку		1-й	1-й
Загальна кількість академічних годин – 120		<i>Семестр</i>	
		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи здобувача – 8	Другий (магістерський) рівень вищої освіти	<i>Лекції</i>	
		16 год	2 год
		<i>Практичні</i>	
		32 год	6 год
		<i>Самостійна робота</i>	
		72 год	112 год.
		Підсумковий контроль: іспит	

Метою вивчення навчальної дисципліни «Управління публічними фінансами» є формування у здобувачів системи знань, щодо теоретичних та нормативно-методичних положень і сучасних методів, підходів, моделей управління публічними фінансами, а також набуття практичних навичок і умінь здійснювати ефективне управління публічними фінансами використовуючи сучасні моделі, технології та міжнародні стандарти публічного управління для ефективного впровадження рішень на різних рівнях публічного управління та адміністрування з мінімальними витратами ресурсів.

2. ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Обов'язкова навчальна дисципліна «Управління публічними фінансами» базується на знаннях таких дисциплін, як «Механізми публічного управління та адміністрування», «Національна безпека», «Ділова іноземна мова», «Методологія й організація наукових досліджень», вивчених в першому семестрі ОП.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ

Інтегральна:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні компетентності:

СК02. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.

СК04. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК05. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними.

СК08. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК 11. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення щодо реалізації проектів та програм сталого розвитку, передусім агросфери, сільських територій, об'єднаних територіальних громад на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Символ результатів навчання за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» відповідно до освітньо-професійної програми	Результати навчання з дисципліни «Управління публічними фінансами»
РН 01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.	РН 1.1 Уміти приймати управлінські рішення на основі аналізу показників у сфері публічних фінансів
РН 04. Використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач публічного управління та адміністрування.	РН 4.1. Уміти використовувати сучасні методи, моделі, цифрові технології, міжнародні стандарти в процесі експертизи, розробки, затвердження та виконання бюджетних програм з урахуванням показників сталого розвитку й бюджетному процесі загалом.
РН 06. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загальноорганізаційних структур.	РН 06.1. Уміти здійснювати ефективне управління публічними фінансами використовуючи міжнародний досвід публічного управління, сучасні моделі, підходи та технології для ефективного впровадження рішень з мінімальними витратами ресурсів у бюджетному процесі РН 06.2. Уміння працювати в команді, бути соціально відповідальними в процесі розробки, експертизи, затвердження та виконання бюджетних програм використовуючи мотиваційні інструменти та лідерські якості.
РН 07. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.	РН 07.1. Уміти аналізувати показники діяльності різних сегментів сфери публічних фінансів при розробці національних/регіональних програмних документів щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи
РН 13. Уміти здійснювати дослідницьку та інноваційну діяльність щодо аналізу, формування та реалізації публічної політики із забезпечення сталого розвитку, передусім агросфери, сільських територій, об'єднаних територіальних громад, з впровадженням на регіональному та місцевому рівнях пріоритетних національних і міжнародних проєктів, програм і економічних моделей сталого розвитку та адаптацією їх до місцевих умов.	РН 13.1. Уміти приймати обґрунтовані управлінські рішення щодо розробки і реалізації бюджетних програм різного рівня передусім із забезпечення сталого розвитку, агросфери, сільських територій, об'єднаних територіальних громад на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ФІНАНСАМИ»

Змістовий модуль 1

Теоретико-методологічні засади управління публічними фінансами

- Тема 1.1.** Публічні фінанси як складова фінансової системи держави.
- Тема 1.2.** Організаційні основи управління публічними фінансами.
- Тема 1.3.** Становлення та розвитку публічних фінансів в Україні.
- Тема 1.4.** Державна фінансова політика та механізм її реалізації.
- Тема 1.5.** Нормативно-правові засади функціонування публічних фінансів.
- Тема 1.6.** Сучасні підходи, методи, моделі, цифрові технології, міжнародні практики та інновації з управління публічними фінансами.
- Тема 1.7.** Органи управління публічними фінансами в Україні та шляхи удосконалення їх діяльності.

Змістовий модуль 2

Практичні засади формування та реалізації технології з управління публічними фінансами

- Тема 2.1.** Державний бюджет України.
- Тема 2.2.** Порядок прийняття державних рішень у сфері бюджету.
- Тема 2.3.** Місцеві бюджети України.
- Тема 2.4.** Міжбюджетних відносин в контексті фіскальної децентралізації.
- Тема 2.5.** Бюджетні програми їх формування, затвердження та реалізація.
- Тема 2.6.** Податки та податкова система.
- Тема 2.7.** Фонди фінансових ресурсів цільового призначення.
- Тема 2.8.** Фінанси державних підприємств та банків і проблеми їх функціонування в Україні.
- Тема 2.9.** Актуальні проблеми сучасних політико-економічних досліджень у сфері публічних фінансів.

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	всього	у тому числі				всього	у тому числі			
		л	п	інд	СРС		л	п	інд	СРС
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади управління публічними фінансами										
Тема 1.1	8	2	2	2	4	9	2	-	2	7
Тема 1.2	6	-	2		4	8	-	-		8
Тема 1.3.	6	-	2		4	8	-	-		8
Тема 1.4.	8	2	2		4	10	-	2		8
Тема 1.5.	8	2	2		4	8	-	-		8
Тема 1.6.	8	2	2		4	9	-	-		9
Тема 1.7.	9	2	2		5	7	-	-		7
<i>Разом за ЗМ 1</i>	<i>55</i>	<i>10</i>	<i>14</i>	<i>2</i>	<i>29</i>	<i>61</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>55</i>
Змістовий модуль 2. Практичні засади формування та реалізації технології з управління публічними фінансами										
Тема 2.1.	7	2	2	2	3	7	-	2	2	5
Тема 2.2	7	-	2		5	6	-	-		6
Тема 2.3	7	2	2		3	7	-	2		5
Тема 2.4	7	-	2		5	6	-	-		6
Тема 2.5	7	2	2		3	6	-	-		6
Тема 2.6	7	-	2		5	8	-	-		8
Тема 2.7	7	-	2		5	6	-	-		6
Тема 2.8	7	-	2		5	5	-	-		5
Тема 2.9	7	-	2		5	10	-	-		6
<i>Разом за ЗМ 2</i>	<i>65</i>	<i>6</i>	<i>18</i>	<i>2</i>	<i>39</i>	<i>63</i>	<i>-</i>	<i>4</i>	<i>2</i>	<i>53</i>
Всього годин	120	16	32	4	68	120	2	6	4	108

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, інд – індивідуальні завдання, СРС – самостійна робота студентів.

7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

7.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1</i> Теоретико-методологічні засади управління публічними фінансами	
<p style="text-align: center;">Тема 1.1 Публічні фінанси як складова фінансової системи держави</p> <p>Економічна природа та сутність публічних фінансів. Специфічні ознаки фінансів, їх суспільне призначення. Ключові відмінності публічних та приватних фінансів. Функції публічних фінансів. Система публічних фінансів України, її складові. Принципи побудови фінансової системи. Система публічних фондів у фінансовій системі України.</p>	2
<p style="text-align: center;">Тема 1.4. Державна фінансова політика та механізм її реалізації</p> <p>Фінансова політика держави як складова частина економічної її політики. Зміст та завдання фінансової політики. Складові фінансової політики. Типи фінансової політики на різних історичних етапах. Напрямки реалізації державної фінансової політики. Фінансова стратегія і фінансова тактика. Типи регулювання фінансів. Зв'язок функцій держави та публічних видатків.</p>	2
<p style="text-align: center;">Тема 1.5. Нормативно-правові засади функціонування публічних фінансів</p> <p>Нормативно-правова база управління публічними фінансами в Україні. Бюджетний кодекс України. Закон України «Про державний бюджет». Рішення місцевих рад про місцеві бюджети. Міжнародні правові акти у сфері публічних фінансів.</p>	2
<p style="text-align: center;">Тема 1.6. Сучасні підходи, методи, моделі, цифрові технології, міжнародні практики та інновації з управління публічними фінансами</p> <p>Управління публічними фінансами. Програмно-цільовий метод у бюджетному процесі. Розробка, затвердження та виконання бюджетних програм. Державна підтримка місцевих бюджетів. Використання коштів державного фонду регіонального розвитку. Впровадження гендерно-орієнтованого підходу в бюджетному процесі.</p>	2
<p style="text-align: center;">Тема 1.7. Органи управління публічними фінансами в Україні та шляхи удосконалення їх діяльності</p> <p>Фінансовий апарат та його функції. Організаційна структура фінансової системи України. Фінансові органи та інститути.</p>	2

<p>Органами управління фінансами є Кабінет Міністрів України, Міністерство фінансів України, Державна податкова служба України, Державна фінансова інспекція України, Державна казначейська служба України, Національний банк України, Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку, спеціально уповноважений орган виконавчої влади у сфері регулювання ринків фінансових послуг, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації, органи місцевого самоврядування, що забезпечують відповідно до своєї компетенції реалізацію єдиної державної фінансової, бюджетної, грошово-кредитної, цінової, інвестиційної, податкової політики, спрямованої на залучення фінансових ресурсів для задоволення потреб держави в особливий період. Особливості управління публічними фінансами у зарубіжних країнах. Основні ланки сучасної системи публічних фінансів України.</p>	
<p>Разом за змістовий модуль 1</p>	<p>10</p>
<p><i>Змістовий модуль 2</i></p> <p>Практичні засади формування та реалізації технології з управління публічними фінансами</p>	
<p style="text-align: center;">Тема 2.1. Державний бюджет України</p> <p>Бюджет, його місце і значення в загальній системі фінансових відносин. Бюджетна система як основа публічних фінансів. Призначення і роль державного бюджету. Система доходів Державного бюджету України. Доходи загального та спеціального фонду державного бюджету України. Структура доходів державного бюджету України. Джерела формування та методи мобілізації публічних доходів. Система видатків Державного бюджету України. Основні напрямки використання бюджетних коштів. Фактори, що впливають на формування видатків державного бюджету України в сучасних умовах. Бюджетний дефіцит: причини, види та шляхи оптимізації. Поняття й причини виникнення бюджетного дефіциту. Види бюджетного дефіциту. Джерела фінансування дефіциту бюджету. Шляхи подолання бюджетного дефіциту. Управління державним боргом.</p>	<p style="text-align: center;">2</p>
<p style="text-align: center;">Тема 2.3. Місцеві бюджети України</p> <p>Місцеві бюджети, їх сутність та призначення. Функції місцевого бюджету. Засади розмежування доходів і видатків між рівнями бюджетної системи. Доходи місцевих бюджетів. Основні джерела доходів місцевих бюджетів. Видатки місцевих бюджетів. Розмежування видів видатків між місцевими бюджетами. Види міжбюджетних трансфертів та порядок їх надання. Основні напрями зміцнення доходної бази місцевих бюджетів. Механізми запровадження громадського бюджету.</p>	<p style="text-align: center;">2</p>

<p>Тема 2.5. Бюджетні програми їх формування, затвердження та реалізація</p> <p>Поняття бюджетної програми. Мета бюджетної програми. Підпрограма. Завдання бюджетної програми. Результативні показники виконання бюджетних програм. Типові переліки бюджетних програм. Відповідальні виконавці бюджетних програм. Заповнення бюджетних запитів. Паспорт бюджетної програми. Прийняття, затвердження, виконання бюджетної програми. Моніторинг та оцінка бюджетної програми.</p>	2
Разом за змістовий модуль 2	6
Всього	16

7.2. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади управління публічними фінансами</i>		
1	Публічні фінанси як складова фінансової системи держави	2
2	Організаційні основи управління публічними фінансами	2
3	Становлення та розвитку публічних фінансів в Україні	2
4	Державна фінансова політика та механізм її реалізації	2
5	Нормативно-правові засади функціонування публічних фінансів	2
6	Сучасні підходи, методи, моделі, цифрові технології, міжнародні практики та інновації з управління публічними фінансами	2
7	Органи управління публічними фінансами в Україні та шляхи удосконалення їх діяльності	2
Разом за змістовий модуль 1		14
<i>Змістовий модуль 2</i>		
Практичні засади формування та реалізації технології з управління публічними фінансами		
8	Державний бюджет України	2
9	Порядок прийняття державних рішень у сфері бюджету	2
10	Місцеві бюджети України	2
11	Міжбюджетних відносин в контексті фіскальної децентралізації	2

12	Бюджетні програми їх формування, затвердження та реалізація	2
13	Податки та податкова система	2
14	Фонди фінансових ресурсів цільового призначення	2
15	Фінанси державних підприємств та банків і проблеми їх функціонування в Україні	2
16	Актуальні проблеми сучасних політико-економічних досліджень у сфері публічних фінансів	2
Разом за змістовий модуль 2		18
Всього		32

7.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1</i>		
Теоретико-методологічні засади управління публічними фінансами		
1	Специфічні ознаки фінансів, їх суспільне призначення. Поняття та функції публічних фінансів. Поняття та принципи побудови фінансової системи. Підходи до структуризації фінансової системи. Основні структурні елементи фінансової системи України. Система публічних фондів як матеріальна основа публічних фінансів. Основні ланки сучасної системи публічних фінансів України.	4
2	Об'єкт і суб'єкт управління. Основні форми, методи та інструменти фінансового впливу. Принципи, на яких базується управління публічними фінансами. Фінансовий апарат та його функції. Організаційна структура фінансової системи України. Фінансові органи та інститути. Особливості управління публічними фінансами у зарубіжних країнах.	4
3	Історичні та економічні передумови виникнення фінансів. Актуальні проблеми теорії та практики фінансового регулювання економіки. Формування системи економічної та фінансової безпеки країни у сучасних умовах розвитку світової економіки.	4
4	Роль і функції держави в умовах посилення системної нестійкості економіки та фінансових криз. Економічна логіка дій держави та роль в цьому процесі публічних фінансів. Різні погляди щодо необхідності державного втручання в економіку за допомогою публічних фінансів. Публічні закупівлі як засіб ефективного державного регулювання публічних фінансів.	4

5	Фінансове право. Джерела фінансового права. Нормативно-правові акти, що регулюють фінансові відносини в Україні. Конституція України як основне джерело фінансового права.	
6	Об'єкт і суб'єкт управління. Основні форми, методи та інструменти фінансового впливу. Принципи, на яких базується управління публічними фінансами. Фінансовий апарат та його функції. Організаційна структура фінансової системи України. Фінансові органи та інститути. Особливості управління публічними фінансами у зарубіжних країнах. Сучасні підходи, методи, моделі, цифрові технології, міжнародні практики та інновації з управління публічними фінансами	4
7	Організація міжбюджетних відносин. Державне казначейство. Міжнародний валютний фонд. Функції Державної податкової служби і напрями удосконалення її функціонування. Роль Державної аудиторської служби у проведенні фінансового контролю за використанням державних коштів.	5
	<i>ІНДЗ за модулем 1</i>	
Разом за змістовий модуль 1		
<i>Змістовий модуль 2</i>		
Практичні засади формування та реалізації технології з управління публічними фінансами		
8	Бюджет, його місце і значення в загальній системі фінансових відносин. Бюджетна система як основа публічних фінансів. Розподільна та контрольна функції бюджету. Правова характеристика бюджету. Загальний та спеціальний фонд бюджету. Бюджетна класифікація. Бюджетне планування: сутність та методи. Економічна суть державного кредиту, його роль у формуванні додаткових фінансових ресурсів держави й покритті бюджетного дефіциту. Функції державного кредиту. Форми державного кредиту. Державні позики. Міжнародний державний кредит. Класифікація державних позик. Управління державним кредитом. Особливості оперативного управління державним кредитом. Ефективність державних кредитних операцій. Державний борг і його обслуговування в Україні. Види державного боргу. Управління державним боргом: основні принципи та методи.	3
9	Порядок прийняття державних рішень у сфері бюджету.	5
10	Суть місцевих фінансів, їх склад і роль у здійсненні політики зміцнення економічної самостійності адміністративно-територіальних формувань в умовах ринкових відносин.	3

11	Міжбюджетних відносин в контексті фіскальної децентралізації. Концептуальні основи реформування міжбюджетних відносин в Україні в умовах децентралізації. Моделі організації міжбюджетних відносин. Громадський бюджет. Механізми та форми участі громадськості у бюджетному процесі, шляхи підвищення прозорості бюджетного процесу.	5
12	Бюджетні програми їх формування, затвердження та реалізація.	3
13	Податкова система та її елементи. Поняття та склад податкової системи. Принципи побудови оптимальної податкової системи. Елементи системи оподаткування. Класифікація податків. Податкова система і податкова політика України. Податковий кодекс України, його структура та значення в нормативно-правовому забезпеченні функціонування публічних фінансів. Система державної фіскальної служби України. Сучасна податкова політика України. Класифікація податків. Прямі та непрямі податки. Загальнодержавні та місцеві податки	5
14	Види державних цільових фондів. Пенсійний фонд України. Фонд соціального страхування України. Фонд загальнообов'язкового соціального страхування України на випадок безробіття. Інші фонди цільового призначення. Необхідність відокремлення державних цільових фондів.	5
15	Фінанси державних підприємств та банків і проблеми їх функціонування в Україні. Особливості формування та використання фінансів підприємств державного сектору. Управління фінансовими ресурсами державних підприємств. Державний захист фінансів державних підприємств та державних банків. Приватизація підприємств і установ публічного сектору та її можливі наслідки для публічних фінансів. Реприватизація та її можливий вплив на стан публічних фінансів України. Фінансова санація.	5
16	Актуальні проблеми сучасних політико-економічних досліджень. Актуальні проблеми сучасних політико-економічних досліджень у сфері публічних фінансів.	5
	<i>ІНДЗ за модулем 2</i>	4
Разом за змістовий модуль 2		39
Всього годин		72

Примітка: У розрахунку годин на виконання самостійної роботи передбачено час на виконання індивідуальних завдань.

7.4. Орієнтовна тематика індивідуальних науково-дослідних завдань

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) виконується кожним здобувачем за конкретно отриманим завданням. Зміст завдання передбачає застосування в процесі його виконання отриманих теоретичних і прикладних знань з “Управління публічними фінансами”. Порядок виконання, оформлення пояснюється на практичному занятті.

ІНДЗ виконується у вигляді аналітичної записки, складання бюджетної програми або написання тези доповідей. Результатом ІНДЗ є цілісна, завершена практична робота.

Тема ІНДЗ обирається здобувачем самостійно, на основі розробленого орієнтовного переліку, виходячи з інтересів, (зацікавленість певною проблемою, попередні дослідження, участь у наукових конференціях, заходах тощо). Здобувач має право запропонувати власну тему ІНДЗ в межах дисципліни “ Управління публічними фінансами ”.

Варіант 1. ІНДЗ готується у вигляді аналітичної записки. Мета роботи – отримання навичок проведення аналізу результатів публічного управління сталим розвитком агросфери та написання аналітичного документу (аналітичної записки) з рекомендаціями для органів публічної влади.

Обсяг аналітичної записки до 4 сторінок 14 шрифтом, інтервал – 1.5.

Матеріал, викладений у ІНДЗ повинен бути структурованим, містити загальний огляд проблеми, висновки та рекомендації, в кінці аналітичної частини подається список використаної літератури.

Здобувач за власним бажанням обирає запропоновану тематику, зокрема:

- ✓ Підготуйте аналітичну записку щодо розвитку у бюджетних відносин в Україні;
- ✓ Підготуйте аналітичну записку щодо основних напрямів бюджетної політики України;
- ✓ Підготуйте аналітичну записку щодо оцінки бюджетного механізму в Україні;
- ✓ Підготуйте аналітичну записку щодо кращих зарубіжних практик управління публічними фінансами;
- ✓ Підготуйте аналітичну записку щодо інституційного забезпечення управління публічними фінансами в Україні;
- ✓ Підготуйте аналітичну записку щодо аналізу державного бюджету за останні п’ять років;
- ✓ Підготуйте аналітичну записку щодо оцінки виконання бюджетної програми (бюджетну програму обрати на власний розсуд);
- ✓ Підготуйте аналітичну записку щодо оцінки виконання місцевого бюджету (місцевий бюджет обрати на власний розсуд);
- ✓ Підготуйте аналітичну записку щодо оцінки виконання обласного бюджету (місцевий бюджет обрати на власний розсуд);
- ✓ Підготуйте аналітичну записку щодо оцінки управління державним боргом;

- ✓ Підготуйте аналітичну записку щодо оцінки державної фінансової політики України;
- ✓ Підготуйте аналітичну записку щодо оцінки державного захисту фінансів державних підприємств;
- ✓ Підготуйте аналітичну записку щодо оцінки державного захисту державних банків;
- ✓ Підготуйте аналітичну записку щодо оцінки державної політики приватизації підприємств і установ публічного сектору та її можливі наслідки для публічних фінансів;
- ✓ Підготуйте аналітичну записку щодо реприватизація та її можливий вплив на стан публічних фінансів України;
- ✓ Підготуйте аналітичну записку щодо міжбюджетних відносин в контексті фіскальної децентралізації;
- ✓ Підготуйте аналітичну записку щодо оцінки державного боргу і його обслуговування в Україні;
- ✓ Підготуйте аналітичну записку щодо публічних закупівель як засіб ефективного державного регулювання публічних фінансів;
- ✓ Підготуйте аналітичну записку щодо аналізу складу та структури видатків бюджету (на прикладі Державного або обласного або місцевих бюджетів).

Варіант 2. Здобувачу пропонується підготувати тези доповідей за тематикою на вибір здобувача.

Зразки тематики тез:

1. Фінансові інструменти стимулювання розвитку "зеленої" економіки в Україні.
2. Особливості управління публічними фінансами у воєнний період.
3. Публічні фінанси як складова фінансової системи.
4. Значення діджиталізації в забезпеченні прозорості в управлінні публічними фінансами.
5. Оптимізація інформаційно-правового забезпечення управління публічними фінансами.
6. Розвиток публічних фінансів України у сучасних умовах.
7. Міжнародний досвід реформування публічних фінансів в провідних зарубіжних країнах (обрати приклад): досвід для України.
8. Проблеми використання державного кредиту та управління державним боргом України.
9. Проблематика міжбюджетних відносин в контексті фіскальної децентралізації.
10. Взаємозв'язок оподаткування з справедливістю.
11. Взаємозв'язок оподаткування з ефективністю.
12. Особливості використання бюджетних коштів на місцях у демократичних країнах.
13. Порядок прийняття державних рішень у сфері бюджету.

14. Функціонування бюджетів участі: сучасний стан, тенденції модернізації в умовах реформування публічних фінансів.
15. Ризики для фіскальної стійкості в умовах соціально-економічної нестабільності.
16. Бюджетні ресурси прискорення економічного зростання в Україні.

Публікація тез у БНАУ є безкоштовною. За умови публікації в БНАУ передбачено наступні вимоги:

Тези можна подавати українською та англійською мовами. Тези мають бути набрані у текстовому редакторі не нижче MS WORD 2000 формату А4 (297x210 мм), сторінки не нумерувати. Обсяг тез – 2-3 сторінки.

Параметри сторінки: верхнє, нижнє та лівє поля – 30 мм, праве поле 25 мм.

Шапка тез: індекс УДК, ініціали та прізвища авторів, назва організації – набираються з нового рядка шрифтом Times New Roman розміром 14 пт з одинарним міжрядковим інтервалом і вирівнюються по лівому краю. Назва тез розміщується на 10 мм нижче назви організації, набирається великими літерами шрифтом розміром 14 пт з напівжирним виділенням і вирівнюється по центру.

Анотація українською мовою (400 знаків) розміщується на 10 мм нижче назви тез, набирається з абзацного відступу 10 мм шрифтом Time New Roman розміром 14 пт з одинарним міжрядковим інтервалом і вирівнюється по ширині.

Нижче анотації обов'язково вказуються ключові слова (до 5 словосполучень).

Основний текст розміщується на 10 мм нижче анотації, набирається після абзацного відступу 10 мм шрифтом Times New Roman розміром 14 пт з одинарним міжрядковим інтервалом і вирівнюється по ширині.

Для набирання формул застосовувати редактор формул MS WORD (використовувати шрифти: Symbol, Time New Roman; розміри шрифтів: звичайний 14 пт, крупний індекс 8 пт, дрібний індекс 6 пт, крупний символ 18 пт, дрібний символ 12 пт).

Якщо в тезах є ілюстрації, необхідно розташувати їх по тексту, вирівнюючи підписи (Рис. 1. Схеми ...) по ширині з абзацного відступу 10 мм. Ілюстрації мають бути чіткими та контрастними.

Таблиці розташовувати по тексту, їх ширина має бути на 10 мм менша ширини рядка. Над таблицею поставити її порядковий номер (Таблиця 1), вирівнюючи по правому краю, під яким розмістити назву таблиці, вирівняної по центру.

Бібліографія подається загальним списком у кінці тез згідно з вимогами ДСТУ 2015 через 10 мм від останнього рядка.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час викладання навчальної дисципліни «Управління публічними фінансами» використовуються як традиційні (лекції та практичні заняття) так і інноваційні методи та технології навчання (проблемні лекції, лекції-візуалізація дискусії, мозковий штурм, презентації, кейс-стаді).

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань. Лекції проводяться за принципом зворотного зв'язку, поєднуючи пояснення з активним залученням слухачів та дискусійним обговоренням проблемних питань.

На практичних заняттях використовуються наступні методи: заслуховуються доповіді-презентації, виконання індивідуальних та групових ситуаційних завдань, проводяться дискусії, ділові та рольові ігри. Активно використовуються методи інтерактивного навчання, зокрема, кейс-стаді – моделювання в умовах навчання процесів, що відбуваються в реальній системі; проблемне навчання – здійснюється на основі ініціювання самостійного пошуку магістрантом знань через проблематизацію навчального матеріалу; дерево рішень – графічне зображення послідовності рішень і станів середовища; “peer-to-peer” – партнерське обговорення проблемних питань; робота в групах – спільна діяльність для досягнення загальних цілей; метод проєктування – вид роботи метою якої є підготовка кінцевого унікального продукту; “дзеркало” – комунікативний обмін розумінням сутності інформації; метод “освітніх серіалів” – перегляд коротких відео-оглядів з теми курсу.

Самостійна робота передбачає опрацювання студентом додаткових інформаційних джерел, наукової та навчальної літератури, в т.ч. інформації з інтернет-сайтів; відеоматеріалів за відповідними темами, покликання на які відображені в системі Moodle.

При дистанційному та змішаному навчанні використовуються навчальна платформа Moodle Білоцерківського НАУ, онлайн-платформи ZOOM, Google Meet, Microsoft Team, електронна пошта, мобільні додатки Viber, Telegram.

9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з дисципліни «Управління публічними фінансами» включає тематичне оцінювання та модульний контроль.

Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді за самостійні, практичні та контрольні роботи.

Поточний контроль за виконанням ІНДЗ здійснюється відповідно до графіку виконання завдання.

Модульний контроль проводиться у формі тестування та написання модульної роботи.

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється здобувачам у журнал академічної групи та електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі іспиту, включаючи результати поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання ІНДЗ та модульного контролю) і передбачає обов'язкову присутність студентів. Результати іспиту оприлюднюються в журналі академічної групи та екзаменаційній відомості, індивідуальному навчальному плані здобувача.

10. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка за лекційне заняття виставляється за активність здобувача в дискусії.

Оцінку на практичному занятті студент отримує за виконані ситуативні завдання, командні проекти, зроблені доповіді, презентації, есе, активність під час дискусій.

Під час модульного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є письмові контрольні роботи та стандартизовані комп'ютерні тести.

11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою – «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання результатів навчання за чотирирівневою шкалою

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано завдання. Водночас здобувач вищої освіти має продемонструвати вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і процеси, застосовувати наукові методи для аналізу конкретних ситуацій, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів, докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Добре»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано 75 % завдань. Водночас здобувач вищої освіти виявляє навички аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Задовільно»	Отримують за роботу, в якій правильно виконано 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти не виявив

	уміння аналізувати і оцінювати явища, факти та недостатньо обґрунтував твердження та висновки, недостатньо впевнено орієнтується у навчальному матеріалі.
«Незадовільно»	Отримують за роботу, в якій виконано менш як 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти не вмів аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати, що свідчить про те, що він не оволодів програмним матеріалом.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих здобувачем оцінок з наступним переведенням їх у бали за такою формулою:

$$БПК = \frac{САЗ \times \max ПК}{5},$$

де *БПК* – бали з поточного контролю; *САЗ* – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок (з точністю до 0,01); *max ПК* – максимально можлива кількість балів з поточного контролю.

Відсутність здобувача на занятті у формулі приймається як «0».

При умові повного виконання навчального навантаження та отримання студентом 35 балів, студент допускається до іспиту.

Таблиця 2

Розподіл балів, що присвоюються здобувачам вищої освіти з навчальної дисципліни «Управління публічними фінансами» за підсумкового контролю «іспит»

Види робіт	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	МК	ІНДЗ	Підсумковий контроль	Загальний бал
Максимально можлива кількість балів	10	20	10	20	10	30	100

Здобувачі мають право на визнання результатів навчання набутих під час неформальної та інформальної освіти¹, пов'язаних з тематикою програми навчальної дисципліни «Управління публічними фінансами» за наявності сертифікату, свідоцтва тощо.

Відповідно до отриманих балів здобувачам присвоюються кредити ECTS (табл. 3).

¹ Онлайн-курси із сертифікатами на платформах: *Prometheus*, *Coursera*, *ВУМ on-line*, *Студія онлайн-освіти EdEra*, *QATestLab* тощо.

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

Сума балів на всі форми навчальної діяльності	Оцінка в ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно
Сума балів на всі форми навчальної діяльності	Оцінка в ECTS	Оцінка за національною шкалою
35-59	FX	Не задовільно
1-34	F	Не задовільно

12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Наочні засоби: Слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point; навчально-методичне забезпечення; навчальні матеріали в системі Moodle.

Технічні засоби: ПК; мультимедійне обладнання.

Комунікаційні он-лайн технології: онлайн-платформи ZOOM, Google Meet, Microsoft Team, електронна пошта, мобільні додатки Viber, Telegram, Messenger.

13. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Публічні фінанси: навчальний посібник; за ред. д. е. н., проф. М. І. Карліна. Електронне видання. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 358 с.
2. Краус Н.М., Краус К.М., Марченко О.В. Актуальні проблеми фінансів та економіки: навчальний посібник. Київ: Аграр Медіа Груп, 2023. 286 с.
3. Маслій Н. Д., Дем'янчук М. А. Фінанси публічного сектору: українські реалії та світовий досвід: навчальний посібник . Одеса : Астропринт, 2022. 384 с.
4. Луніна І. О., Бондарук Т. Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини: навч. посіб. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2019. 304 с.
5. Шевченко С.О. , М.М. Трещов, А.Ю. Мунько Управління місцевими фінансами в умовах децентралізації влади : навч. посіб. Дніпро : ДДУВС, 2022. 392 с.
6. Луніна І.О. Публічні фінанси в макроекономічній політиці зростання :

- монографія. НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України». К., 2020. 440 с.
7. Карлін М. І. Комплексне забезпечення фінансово-економічної безпеки держави: навч. посіб. Київ: Кондор, 2020. 416 с.
  8. Музика-Стефанчук О.А., Якимчук Н.Я. Сучасне фінансове право. Право публічних фінансів: підручник. Київ: АртЕк, 2024. 656 с.

Додаткова

1. Конституція України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua>.
2. Бюджетний кодекс. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 50-51, ст.572. Редакція від 21.06.2024. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.
3. Податковий кодекс. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112. Редакція від 16.06.2024. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
4. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні. Закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, № 13, ст.110. Редакція від 19.08.2022. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text>.

Адреси сайтів в INTERNET

1. Інституційний Репозитарій Білоцерківського НАУ. URL : <http://rep.btsau.edu.ua>.
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
3. Навчальна он-лайн платформа БНАУ – Moodle. URL: <http://www.teach.btsau.net.ua>.
4. Пошукова система Google. URL : <http://www.google.com.ua>.
5. Вільна пошукова система Google Scholar. URL: <http://www.scholar.google.com.ua>.
6. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL : <http://www.rada.gov.ua>.
7. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України URL : <http://www.kmu.gov.ua>.
8. Законодавство України. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
9. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>.
10. Президент України. Офіційне інтернет-представництво. URL: <http://www.president.gov.ua>.
11. Державний веб-портал бюджету для громадян. URL: <https://openbudget.gov.ua>.
12. Єдиний веб-портал використання публічних коштів. URL: <https://spending.gov.ua>.
13. Міністерство Фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua>.

14. Державна служба фінансового моніторингу України. URL: www.sdfm.gov.ua
15. Державна податкова служба України. URL: <https://tax.gov.ua>.
16. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
17. Національний банк України. URL: [http:// www.nbu.gov.ua](http://www.nbu.gov.ua)
18. Організація економічної співпраці та розвитку (OECD). URL: <http://www.oecd.org>.
19. Міжнародний валютний фонд. URL: <http://www.imf.org>.